

SZÉKELYSÉG

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI VEGYESTARTALMU HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre 8 korona.
Félévre 4 korona.
Negyedévre 2 korona.
Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő
DR. GAAL ENDRE.

Megjelen minden szombaton.
Kéziratok nem adnak vissza.

Szerkesztőség és kladóhivatal:

Dr. Gaal Endre lakásán (Pototzky-ház, Csíkszereda), hová a lap szellemi részét illető közlemények, előfizetési díjak stb. küldendők. Hirdetési díjak előre fizetendők.

Váluton.

Egy idő óta ismét napirenden kezdett lenni a képviselői beszámolások megcselekedése. Ma itt, holnap amott teszi tiszteletét ez a snájdig gavallér, s mind csak azért, hogy a lépre csalt matronák fejét továbbra is zavarban tarthassa.

Közelebbről Sümegi Vilmos ur a gyergyószentmiklósi választó kerület képviselője számolt el Gyergyótölgyes községben s mi ezt annál nagyobb jelentőségű lépésnek tartottuk, mert volt a képviselő urban elég érzék igazat is mondani, habár ez az igazmondás a hangzatos ígéretek után szerény kis helyen vonta meg magát.

Mi ugy emlékezünk, hogy Sümegi képviselő ur is egyike volt azoknak akik programbeszédükben az önálló vámtérület mellett kardoskodtak s mégis a mult kiegyezés alkalmával belenyugodtak, hogy vámszerződés kötöttet, nemcsak hanem ezt vivmányának tekintették az eddigi vámszövetséggel szemben, mintha bizony nem mindegy volna, melyik csatornán ereszkik ki vérünket s mintha bizony annak is az értékét porba nem rántotta volna az 1917-iki hosszú határidő. Mi ugy emlékezünk, hogy ő is egyike volt azoknak, kik azt mondták, hogy az önálló magyar vámtérület ne csak jogi fogalom, ne csak törvényileg biztosított engedmény (1899. XXX. tc.) legyen, hanem a vámsorompók felállításával tetteleg végre is hajtassék. És arra is emlékezünk, hogy állami önállóságunk kérdését Sümegi ur és a vele rokon netézü képviselők nem abban látták megvalósítva, hogy a külkereskedelmi szerződések német és magyar nyelven hasáboson irassanak meg, hanem az állami önállóság abban csucsosodják ki, hogy ama szerződésekben Magyarország érdeke is egyforma figyelemben részesítessék. Sőt arra is emlékezünk, hogy a független-

ségi program fokozatos érvényesülésének első lépcsője volt Sümegi ur és társai előtt a magyar nemzeti önálló bank felállítása, nem pedig az ország iránti jogának még csak nem is biztosítása, hanem elodázása. Azután volt szó valami katonai kérdésekről s azok között holmi magyar vezényszórol, de ezek ugy látszik lekerültek a napi rendről. Volt szó, de még milyen mérges, a vármegyék elvett jogainak visszaállításáról, valami alkotmány biztosítékokról, s mégis az 1907. évi látymeleget L.X. tc. megnyugvással vételt.

És Sümegi ur most mégis megelégszik az önálló vámtérület és a magyar bank megvalósításával, kijelentve, hogy ha a kormány ezt tenni nem tudná, ellenzékbe megy. Egyben azonban türelemre is inti választóit, mivel ennek a koalíciós kormánynak csak átmeneti élete van s mint ilyennek hivatala előkészíteni az utat egy erős 48-as kormány részére. Hát ez igazán, mint nyilatkozat nem újság, ugy tűnik fel mint egy elvirágozott rózsát. Ezelőtt épen két évvel a főispáni beiktatás alkalmával egyebek mellett ezeket is mondogta, sőt mondogta azt is, hogy nem érez hivatást magában árkon bokron keresztül követni a kormányt. Jó! de a nemzet nem elégszik meg a képviselő urak fenyegetőzéseivel, azoknak talán tenni is kellene valamit, nem a dekorumért, hogy nyilatkozataikat fedjék, nem a bizalom fentartásáért, melyet a választó kerületek készséggel előlegeztek. Im már két és fél éve, hogy a tisztelt kormány hinti a port az ország szemébe, két és fél éve, hogy Horvátországot nyakunkba zudította s képtelen engedményekkel sem tudja lerázni, két és fél éve, hogy a nemzetiségek agyarkodásait tehetetlenül nézi, nemcsak, hanem lápot nyújt fészkelődéseiknek, amely immár eddig csendes vármegyénkben is itt ott kezd ki mutatni

arcállanságait s e politikai tévedések inéllett az ország jogait egyre jobban és jobban áldozza fel a németnek, kellő ellenszolgáltatások nélkül. Két és fél éve, hogy a nagy garral felállított nemzeti követelések lassankint kezdenek letűnni a látóhatárról s most mégis türelemre intenek! Hát ugyan még mire várjunk? várjuk meg, hogy ami eddig meg volt arra is kezet tegyenek? Ez igazán furcsa tanács! De jól van ez nekünk. Mi akik a fájdalmas multakból következtettünk s tudtuk, hogy vajmi keveset kaphatunk vissza azoktól, kik mindenünket elvették, most nem minden sajnálat nélkül látjuk, hogy a vármegyék remények hova tűnedeznek, azért ha a józan ész kezd tömörülni annak a kevésnek biztosítására, örömmel konstatáljuk a jó akaratot. Minket ugyan pártállásunknál fogva semmi sem elégít ki ami a perszonál unión innen marad, de midőn a 48-as függetlenségi képviselő urak az önálló vámtérület és magyar bank kérdését pártállásuk sine qua nonjául tűzték ki, ezen csak valódi benső örömet kell éreznünk, mert látjuk a jó akaratot és hamisítatlan hazafias érzést, mely elhatározásukban vezet.

Nem vagyunk pesszimisták, nem akarhatunk egyszerre mindent, de azt sem hangsúlyozhatjuk eléggé, hogy bizony ideje volna már valami eredményt fel is mutatni, s miután ez egyhamar nem lesz, Sümegi urat szavartó embernek ismerjük s már most örömmel üdvözöljük Nagy György mellett az ellenzék soraiban küzdeni a nemzeti jogokért.

Az erdélyrészi képviselők értekezlete.*)

Csíkszereda, 1906. augusztus 21.

(e). Azt olvasom az újságban, hogy Ferenci Géza és Zakariás János képviselők körlevelet intéztek az erdély-

* E cikk lapunk mult számára későn érkezett be s akkor tárgyalmas miatt nem volt közzététel.

részi képviselőkhez, hogy a Székelyudvarhelyen tartandó székely követségi közgyűlésen jelenjenek meg s az ez alkalommal tartandó külön képviselői értekezleten egységes eljárásban állapodjanak meg az erdélyrészi magyarság érdekeinek felkarolása végett.

Azóta ez az értekezlet talán meg is tartatott s a képviselő urak el is döntötték a világ sorát.

Az erdélyrészi képviselő uraknak ez a szeparatiztikus viszketege épen olyan, mint a fiúmei cápa, mely minden esztendőben megjelenik a kikötőben anélkül, hogy valaki látna s talán még inkább olyan, mint a papházán a gölya fészék, melyet mindenki lát — csak a pap nem látja.

Mióta Magyarország alkotmányosdit játszik, azóta minden esztendőben legalább egyszer — ha nem is husvétján — megszokott jelenni a hirdokban egy ilyen nagyképküzdő felhívás vagy kommuniké, mely hirt szokott adni arról, hogy az erdélyrészi képviselők miben törik az okos fejüket, hanem hogy ezen okos fejek oktan fejtoresineik valahol a teremtett világon valami eredménye is lett volna, azt teremtett lélek még nem látta soha.

Ezért én nem vagyok kíváncsi arra, hogy a tudós honatyák vajjon miben állapodtak meg s mivel kívánják boldogítani ezt a nyomorult honuzát. Azt se kérdelem, milyen lesz azaz „egységes eljárás”, melyet az erdélyrészi magyarság érdekeinek felkarolása végett követni fognak, hanem egyszerűen azt mondom, hogy ne izéljenek és ne boldogítsák a szegény választókat ilyen nagyhangu sültelenedésekkel s ne nagyozójának a laikus világ előtt, mintha valamit tenni csakugyan tudnának. Hiszen azt ma már minden valamirevaló és gondolkodni tudó ember látja, hogy manapság nincs akarata sem az erdélyrészi képviselő uraknak, sem más ordi-

A „SZÉKELYSÉG” TÁRCÁJA.

Consummatum est.

— Elbeszélés. —

Az öreg Jakabot e csapás megtörte egészen.

Az öreg ember, ki egész életén keresztül azon fáradozott, hogy leányát boldoggá tegye s ki képes lett volna ezért a föle tehető legnagyobb áldozatot is meghozni: legérzékenyebb részén sujtatott. Az család meg, az játszotta ki, kit legjobban szeretett.

Napról-napra fogyott.

Szerető, gyengéd atyai szíven a szenvedés ördögei rágódtak s siettették a jó öreg végnapjait.

Termete meggörmtyedi, haja néhány hét alatt teljesen megfihéredett s szemeiből magános pillanataiban folyton gördültek alá a könnyek. Ha leányára gondolt, különös, marcangoló fájdalom szállotta meg. Kíváncsi volt megtudni, mi lett belőle? Legalább boldog-e?

A nyomozások, keresések semmi eredményre nem vezettek. Ugy eltűntek, mintha a föld nyelte volna őket el. S Jakab, bár magának sem merte nyíltan bevallani, mégis titkon kívánta látni, kívánt valamit hallani gonosz, elvetemedett leányáról.

S hogy aztán hónapok multával sem tudta meg meg, él-e vagy halva van-e, ez aztán egészen megtörte.

Kedélye önmagával hasonlott meg: mélabús lett.

Napokon keresztül sem szólt senkihez, s ha mások szóltak hozzá, akkor is alig tudott hebegve valami feleletet kihozni színtelen, sápadt ajkain.

Néha találkozott Mártha volt völegényjelöltjével, kit szintén összezúzott, összetört a csapás s ilyenkor gyermekes félelem szállotta meg. Remegve igyekezett előle menekülni. Mintha ő tehetett volna róla a jó öreg.

A hosszú téli esték alatt órákig elüldögélt kandallójánál, pipával kezében, szeméit mereven egy pontra szögezve.

Miről gondolkodott? Semmiről. Maga sem tudta volna megmondani. Hallgatta öreg szívének dobogását.

És az idő mult, haladt s Mártha még sem hallatott magáról semmit.

VI.

Egy reggel az öreg még ágyában feküdt, midőn a hajnal halk, bátoralan kopogás hallatszott.

Az öreg gépiesen kelt föl s nyitotta ki az ajtót.

— Ki az? — kérdé reszkető, mely hangján.

A jövevény Mártha volt, bár alig lehetett ráismerni. Termete görmtyedi, összelonnyadt. Sovány, becselt ábrázatát a halál sápadtsága borította. A hajdan hódító szempár tüze megtört, elhomályosodott. Egész lényén a testi és lelki szenvedés és kimerültség volt észrevehető.

Sápadt, ráncos ajkai remegtek, midőn mondta:

— Én vagyok, atyám... bocsáss meg...

Az öreg összerázkódott. Karjai önkéntelenül kitárultak, aztán hirtelen, haragosan csapta le azokat.

Az apai szeretet viaskodott a megsértett apai büszkeséggel.

Szemei felvillantak s arca kipirult.

Egy darabig szótlanul, némán állottak egymással szemközt, Mártha remegve, összetöpreődve, nyomorultan; Jakab büszkén, egyenesen.

Végre mégis győzött a szeretet. A nap sugarai eloszlatják a sötétséget, bármily sűrű és zord legyen is az. Az öreg Jakab kinyújtotta jobb karját s egy székre mutatott:

Ülj le — mondá édes hangon.

Mártha engedelmessékedett. Félve, remegve sompolygott a székhez. Jakab is ledült. Szemeit szótlanul legellette leánya megtört alakján. Mártha is hallgatott. A nagy csendet csak időnként szakította félbe Mártha becselt melléből előtörő, éles, krakogó köhögés.

Végre Jakab szakította meg a csendet: — Nos, beszélj... Hogy súlydhattél ennyire; mi történt veled?...

Mártha zokogni kezdett.

— Ne sirj — biztató az öreg a bánat már ugys késő... Beszélj...

Mártha fölveté könnyes szemeit:

— Megbocsájt, atyám?

Az öreg Jakab kelleltenül rázta fejét:

— Beszélj!...

S Mártha beszélni kezdett: — Oh atyám, nincs fogalma arról, mennyit szenvedtetett velem ez ember... Oh,

nem is hiszem, hogy ember volt! Kiben ennyi gonoszság van, az csak ördög lehet...

Itt a börtönben ismerkedtünk meg. Nekem ismeretségünk első pillanata óta tettszett, bár még akkor hidegen fordultam el tőle, a tolvajtól.

Ekkor egy alkalommal egy történetet mesélt nekem, melyből ártatlansága tisztában ragyogott ki a napfénynél. Együgyű hiszékeny lettem, szerető szívem, ösztönzésére, hitelt adott az ámitó, család, hazug szavainak. Ezután már mindennap találkoztunk és én egyre jobban szerettem őt. Ekkor még elő sem hozta a szökés eszméjét, mely talán legott észre terített volna.

Ekkor történt az, hogy atyám engem akaratom s szívem ellenére férjhez akart adni. Én elpanaszoltam neki keserveimet s mondtam, hogy a frigynek semmiféleképp sem szabad megtörténnie, inkább megölöm magamat. Gusztáv először arra bátorított, hogy fődözzünk fel atyámnak mindent, szerelmünket, viszonyunkat és kérjünk ki beleegyezését akkor kötendő frigyünkhöz, majd ha ő kiszabadul. Én e tanácsot természetesen, mint lehetetlent, visszautasítottam. Tudta ő ezt jól előre.

Ekkor emítette ő először szökési tervét. Mint a vízbelefúró a szalmaszálhoz, ugy kaptam én is a tervhez. A kivitel nem volt nehéz, csak erős akarat és szilárd elhatározás kellett hozzá.

Előre kicsináltunk mindent: hova megyünk, miből élünk, mit dolgozunk. Eljegyzésem estéjén aztán meg is történt a szökés. A magammal vitt ékszereket elzalogosítottuk reggel, azután a város végén egy kis viskóban húztuk meg magunkat.

nárébb cajnának, sem külön-külön. Manapság parancsszóra megyen minden, úgy ahogy azt felülről rendelik. Mit akarnak hát? Talán megakarják kenetni ellágyult derekukat valami türömölajjal vagy türömhájjal, hogy az még jobban hajolják, vagy meghajlás közben el ne törjék?

Az „erdélyrészi magyarság érdeke!” Nagy mondás! Ehhez erős derék kell. Avagy talán meg akarnak alkudni a Cosocariu Sándorokkal az erdélyrészi magyarság érdekében, hogy a mandátum tíz évre biztosítva legyen? Egyébel már úgy is elkéstek kedves képviselő urak. „Egységes eljárással” már meghozták a végrehajtási novellát, meghozták az erdélyi birtokrendezési törvényt, még mit akarnak „egységesen eljárni?”

Novellájukkal tönkretették az erdélyi magyarság hitelét s kiszolgáltatottázták azt a proletariatus gonyjának. Birtokrendezési törvényükkel megölték a kis- és középbirtokos osztályt, felvirágoztatták a töke nélkül meggazdagodók kapzsiságát. Még mit akarnak? Kit akarnak még megboldogítani? Hol kapnak már megboldogítandó mediumot? Szájuk ize és tehetségük mérvéhez képest jól elrendezték már mindent. Meg van alapítva a proletárok jövője. Meg van olve a törekvő kisemberek hite. Hát még mit akarnak a nagy honbaldogításhoz? „Egységes eljárással” hozzanak már törvényt arról is, hogy az általános titkos választások alkalmával majdan szereplő minden kortes fehérmépnek legalább is három ura legyen s ez a három legalább harminc szavazattal birjon. Így majd kitelik az általános és titkos többség s a mandátum biztosítva lesz. Vagy hozzanak törvényt a császárjubiläum alkalmából arról, hogy a korcsmákban legnagyobb sikert elérő bömbölő hazafiak egy-egy érdemkeresztet kapjanak. Hozzanak törvényt arról, hogy a képviselő választási kortesek az államhivatalnokok létszámába felvétetnek s a kapott sápok alapulvétele mellett nyugdíjra jogosultak. A büntető törvénykönyvhöz még csináljanak egy rövid novellát s abban rövidesen mondják ki, hogy minden nadrágba bujt ember rövidesen felakasztandó (kivéve természetesen a képviselő urakat, ha nadrágban járnak.) Hozzanak törvényt róla, hogy minden csallád vagy gyülekezet felkeléskor, lefokvaskor és étel után köteles a „Gotteshalte“-t karban énekelni. Ennek ellenőrzésére nevezzenek ki falunként cs. és kir. felügyelőket. Milyen jól lehetne ezton hono-

rálni a falusi kortesek egy részét! Mint látni méltóztatnak, még sok üdvös teendő vár az erdélyrészi képviselő urakra, amiben „egységesen kell eljárniok”. Az életbevágó dolgokat már úgy is elintézték az oktanal egységes eljárásukkal hozott ostopba törvényeikkel. Most vessék magukat a társadalmi térre s azt reformálják meg egészen saját koalíciós képükre az előbb javasolt gyönyörű és eddig követett irányuk szerinti törvényeknek következetes megszavazása által.

Az a csömörletes undor, mely elfogja az embert a mai politikai stréberkedés láttára, az erdélyrészi képviselők egységes eljárásában sem láthat egyebet, mint tehetetlen fogadkozást és kapaszkodó akarhatnáságot, mert jó eleve tudja az ember, hogy úgy sem lehetnek semmit, mert amit tenni szoktak, azt nem kötik az erdélyrészi képviselők orrára.

Mi még itthon nyomorult választók teljes joggal kérjük azokat az egységes urakat, hogy hol voltak eddig? Hol voltak akkor, mikor az erdélyi birtokrendezési törvényt hozták? Hol voltak, mikor a végrehajtási novellát megszavazták? Vagy ha ők talán ott voltak, hát hol volt az eszök és a józan belátásuk?

Ezek után most már ne gyürközzenek ok nélkül s ne egységesezzenek hiába, mert eljártak játékukat. Majd megválnak a következő választások alkalmával, hogy azok eredményét továbbra is a töltéseken folytatott politika szöveget döntik-e el? Mert, hogy koalícióval már torkig vagyunk, az bizonyos.

Erdélyrészi II. szinikerület.

Társadalmi életünket közelről érintő eseményről számolunk be.

Főispánunk kezdeményezésére Csikszereida, Gyergyószentmiklós, Kézdivásárhely, Sepsiszentgyörgy, Fogaras, Nagyenyed városok és Tusnád, Kovászna, Előpatak járdók kiküldöttel folyó hó 25-én, Tusnádfürdőn értekezletre gyűltek össze s gróf Festetics Andor a vidéki szinész országos felügyelőjének elnöksége alatt megalkották az „Erdélyrészi második szinikerületet”.

Ezzel a régi „szinikerület” helyébe a „szinikerület” lépett.

Legalább is a címben, mindössze egy betű különbség van a két között. Ez a betűkülönbség azonban nagy változást van hivatva eszközölni színházi életünkben.

A régi területi rendszer hátrányait szükségtelen ismeretlenség, olvasó közönségünknek, erről közvetlen tapasztalatai vannak. Mégis felsorolunk azokból egy-kettőt, hogy szembe tűnjék mit várunk a kerülettől, mi lesz annak a hivatása.

A területi rendszer idején egy szini direktor koncessiót kapott a minisztériumtól bizonyos területre, ahol kénye-kedve szerint barangolt. Kötelezettségei a terület, a közönséggel szemben megszabva nem voltak. Olyan társulattal játszott, amilyennel akart, azokat a darabokat adta elő, amelyek neki jót estek, szóval a közönség rá befolyást nem gyakorolhatott.

A területi szinigazgatóknak illetén szabadsze szülte mindazokat a hátrányokat, amelyek a szini évadok beosztása, az előadások minősége, a darabok választéka, sőt a szinistársulat tagjainak a szinpadon kívüli viselkedése miatt is felmerültek, — szóval is tétettek.

Nem akar ez célzás lenni ami „völt-területünkre; — általában mondjuk az összes területekről.

A területi rendszer hibáit, hátrányait azonban még más, lényegesebb okok is szülték. Olyanok, amelyekből az előbbieket is származtatni lehet.

A területi társulatok igazgatóinak bizonytalan anyagi existenciája!

A szini évadok be nem osztottsága miatt ki volt léve annak, hogy itt, vagy ott nem az illető helynek megfelelő időben jelenik meg — s ekkor vége a színház látogatásának, vége a jövedelemnek. Miután pedig — sejtjük, hogy egy területi igazgató sem hankar együtt — gondolhatjuk, hogy a tagok fizetése is ehhez igazodik. Már pedig kevés fizetéssel — jó színház kapni nem lehet.

Továbbá — és itt talán haza is beszélhetünk — az egyes városok semmi subvencióban, kedvezményben nem részesítették a társulatot, az igazgatót. Jövedelmének nagy részét a drága „teremdíjak” emésztették fel. Végül az állam is, mint területi igazgatót potom 1000 korona segélyben részesítette, — ha igen.

Ezeknek természetes következménye volt, hogy a társulat tagjai, a díszletképzők, ruházatra annyi gondot, hogy igényeiket kielégítsék — nem fordíthattak.

A szinikerület megalakításával mindezeknek a bajoknak orvoslását várjuk és reméljük, mert hát a hivatása, célja ez.

Erre teljes garanciát nyújt a szinikerület szervezése is, mely áll a központi szinügyi bizottságból és a helyi szinpartoló egyesületekből s ennek kebelében a helyi szinügyi választmányból.

A központi bizottság tagjai: a kerületet alkotó városok és járdók egy-egy képviselője, ezeken kívül az elnök és titkár.

A helyi szinpartoló egyesületnek tagja minden színház látogató, akik a szini évadra bérletet tartanak, s akik maguk közt alakítják meg a helyi választmányt.

A központi bizottság hatáskörébe tartozik nyilvános pályázat útján — az igazgató megválasztása, a szerződés megkötése, a szini évadok beosztása, az előadandó darabok kijelölése.

A helyi bizottság fogja a bérleteket kötni oly módon, hogy minden bérlet egy év alatt hány részletben fizethesse meg; gondoskodik az állandó díszletekről és a szinévadban előadandó darabok kiválasztására is befolyást gyakorol.

Csak nagyjában említettük ezeket, miután módunkban nincs ez idő szerint a részletekkel is szolgálni, de ezek az irányelvek.

Egy további fontos dolog az állami subvenció felemelése 5000 koronára és esetenként, a szükséghez képest az egyes városok állami segélyezése megfelelő színű és felszerelések beállítására.

Végül az egyes városok által nyújtandó kedvezmények: ingyen terem, vagy ennek megfelelő pénzületi segély.

Természetes, hogy ez gyökeres változást jelent színházi életünkben.

A magasabb állami subvenció, a városok segítsége, a nagyobb számú és állandó bérletek olyan anyagi existenciát biztosítanak az igazgatóknak, hogy egy jól szervezett, jó erőkből álló társulattal fenntarthat, bevált-hatja azokat a kötelezettségeket, amelyek művészi igényeink kielégítésére szükségesek.

Módjában fog állami ügy a központi, mint helyi bizottságoknak, hogy a szini igazgatót szerződésileg kötelezzék ezekre, azon előnyök ellenében, melyeket a kerületi szervezettel az nyerni fog.

Módjában fog állami annak ellenőrzése, hogy az igazgató társulatának tagjait olyan fizetéssel szerződtesse, amelyből azok tisztességesen megélhetnek, társadalmi kötelezettségeiket eleget tehetnek, a nagyon sokszor minden alapot nélkülöző megszólásokra, lenézésekre okot nem adhatnak.

Társadalmi érdekünk lévén az új szinikerület megalakulása, — annak munkálkodásában is részt kell vennünk.

Erre lesz alkalmunk a helyi szervezkedésnél.

Különbösen olvasóinkat időnkint fogjuk tájékoztatni a későbbiekről, s hozzá szólunk a kerületi szervezettel Csikszereidában is szükséges és elodázhatatlan változásokhoz.

Helyén valónak tartjuk még megemlíteni, hogy az alakuló közgyűlésen Szászrégen város, habár csatlakozását bejelentette nem képviseltette magát, s képviselőtestületi határozattal adta a többi városoknak tudomására, hogy a kerületből kilép, illetve annak megalakításában részt nem vesz.

Ehhez nem sok kommentár kell! Tudjuk, honnan jött a szél! Nemzetiségi féltékenység! Nehogy drága száz atyafiaink valahogyan a színészet révén magyarosodjanak! Azt hisszük, ezzel nem mi veszítünk! Legalább biztosítva van a kerület békés és egyöntetű működése; nemzetiségi izellenkedések zavarni nem fogják!

Szászrégen helyébe, amint értesülünk, Torda vagy Dicsőszentmárton fog helyébe, kik már előbb is szívesen csatlakoztak volna.

Az új szinikerület alakuló gyűléséről egyébiránt az alábbiakban számolunk be. Előnknek egyhangulag Kállay Ubul főispán, titkárnak Józsa Géza választották meg, kik a kerület alakulás mozgalmát megindították és vezették.

A közgyűlés beosztotta a szini évadot is, mely Sepsiszentgyörgyön folyó évi szeptember 10-ével kezdődik s Csikszereidára vonatkozólag 1909. január 9-től február 25-ig állapított meg.

Elhatározatot továbbá, hogy jövő év február havában a Csikszereidában megtartandó központi bizottsági gyűlésen pályázatot hirdet a kerület elnyerésére, hogy már 1909. szeptemberben kezdődő szezonra a megválasztott szinigazgatóval a szerződést is megkötthesse.

Ott nem kerestél senki. Háborítatlanul élhetünk szerelmünknek. És ez első napok oly szépek, oly gyönyörteljesek voltak, hogy — megvallom — nem gondoltam semmivel, senkivel a világon. Vétkes, könnyelmű, haszontalan leány voltam.

E szép idők csakhamar elmúltak. A nap után éjszaka következett; hosszú, sötét, borzasztó éjszaka.

Pénzünk elfogyott és Gusztáv pénzszerezés ürügye alatt hosszú napokon és éjjeleken keresztül elmaradozott, mulatót cimboráival, a nélkül, hogy nekem egy falat enni-valót is hagyott volna otthon.

S e cimborákról kezdtem megismerni kedvesemet. Beláttam, hogy Gusztáv nem az, akinek én őt ismertem. Itt magunk közt, megmenekülve a bajtól, gyakran levette az arczát s megmutatta igazi arczát, mely hiszen visszatámasztotta lelke ocsmányságát, aljasságát.

Ez azonban még csak kezdete volt szenvedéseimnek s ekkor még volt reményem, hogy minden reményem meg fog változni.

Reményeim azonban nem teljesedtek. Gusztáv mindjobban elaljasodott. Kártyázni kezdett s engem gyakran megvert. — Ha könnyeket látott szemeimben, dühbe jött s dühbe nem ismert sem határokat, sem korlátokat.

Ha szerelemről, szerelmünkről beszéltem neki, kinevetett s durva gúnynyalmondta, hogy az, mit nekem a börtönben mondott, mind csak hazugság, ámtítás volt. Szívemet éreztem összezsúzódni ily szavak hallatára. És kétségbeesésben, nyomoromban fölismerem a bosszúzó isten sújtó jobb kezét.

S még ezzel sem volt kiírítva a szenvedések kelyhe.

Mikor már sehol sem tudott pénzt keresni, engem akart aljas, erkölcstelen czélokra felhasználni. Engem, kinek örök szerelmet, örök hűséget esküdtött... Mélyen megsérve s torkig eltelve ez aljas ember undok jellemtelenségeivel, becsületemre hivatkoztam s ő gúnyosan nevetve felelte rá: „Becsületed?... Hát van neked becsület?... Neked, ki egy rabbal, egy tolvajjal szöktél meg?...”

Ereztem, hogy igaza van. A vér arcomba szökött, szemeim előtt összefutott a világ s ájulva rogytam a padlóra.

Mikor felébredtem, nem volt senki közelemben. Magamon kívül voltam s csak egyet tudtam, egyet éreztem: hogy innen menekülnöm kell.

S menekültem.

Hitem meg volt törve, reményem eljávtsva, szerelmem összetörve: öngyilkos akartam lenni, midőn egy jó ember megragadta a karomat. Megkérdezte, ki vagyok, aztán elvezetett ide, haza...

Es Mártha elbeszélését bevégezve, ki-merülten dőlt hanyati székébe.

Az öreg Jakob könnyezett... Megbocsájtott!

VII.

Mártha halálos ágyán fekvett.

A testi és lelki súlyos szenvedések, rázkódások, nehéz betegséget vontak maguk után, melyből az orvosok szava szerint nem volt lehetséges a kigyógyulás.

Ijjan, testben-lelékben megtörve kéjeledt sirja felé, melyet ohajított, s melytől nem remegett.

Öreg atyja apolta őt, biztatva, reményt öntve az eicsággadt szívébe.

De Mártha e biztatásokra csak néma fejbólintásokkal felelt.

Néha-néha ajkait is kinyitotta s lassú, száraz hangon mondá:

— Meghalok, jól tudom... s nyugodtan várom halálomat... Csak édes jó atyám, ugy-e megbocsájt...

S az öreg Jakob könnyes szemei ilyenkor a legjobban tolmácsolták az igaz és teljes bocsánatot.

Végül elérkezett az utolsó nap is.

Mártha bocsánatkérését ajkait lehelte ki összekintott, összetépett lelkét, melynek csak egy hibája volt: hogy nagyon tudott szeretni.

Az öreg Jakob ott térdelt az ágyánál és csókjaival halmozta el a hideg tetemet.

E pillanatban lépett be ajtájan a börtönőr. Lassu, de tisztán érthető hangon jelentette, hogy a 9. számú cella szökevényét — Gusztávot — elfogták s a földalatti nedves börtönök egyikébe zárták.

Az öreg, mintegy varázslásra ugrott föl: — Hol van? — kérde s szemeiből a düh villámjai cikáztak.

A börtönőr még egyszer ismételte, hogy hova zárt a megkerült szökevényét.

S az öreg ott hagyva leánya holt tetemet, gyors léptekkel sietett ki a szobából.

VIII.

A sötét földalatti börtönök egyikében letrengett Gusztáv. Holt-halovány ábrázatából két fénytelen szem kandikált elő. Borzasztóan hosszú haja tövével, kócos fürtök-

ben kerítette keskeny, sovány arczát s piszokos, szakgatótt ruházatából aljas nyomor tünt ki.

A cella falairól halk eseppekben permetezett alá a nedvesség. S a szűk kis helyet rothadt szalma kiállhatatlan büze töltötte be.

Borzasztó volt e hely, Gusztáv remegett fekhelyén. A nagy csendet csak fogainak hallható vaczogása zavarta meg.

E pillanatban az ajtó zárja csikorogni kezdett.

Gusztáv összerázkódott s aztán még jobban összehúzódott fekhelyén.

Az ajtó lassankint fölnyit. Gusztáv nem látott egyebet, mint egy hosszú fekete árnyat, melynek szemei villogtak. Nem bírt szólni, torkát összeszorította valami. Kezeit óvólag terjesztette ki maga elé...

Es az öreg Jakob lassu léptekkel közeledett feléje...

Az öreg Jakob másnap reggel a vizsgáló bíró előtt állt.

— Jelentem alássan — mondá lassu, mély hangon — a 9. számú szökevény tolvajt ma reggel a börtönőr halva találta cellájában.

A vizsgáló bíró firkésző tekintet vetett Jakabra!

— Miben halt meg?

Jakab tompa, érzéketlen hangon felelé rá:

— En fojtottam meg!...

Consummatum est!

A most megkezdődő évre 1909. augusztus 31-ig — tekintettel arra, hogy az idő rövidsége miatt a pályázat utján igazgatóválasztás már nem lelt volna eszközölhető — a központi bizottság Fehér Károly volt területi igazgatóval szerződött, akinek különben is koncessziója van 1909. szeptemberig a kerület területére, amit nem lehetett figyelmen kívül hagyni.

Megnyugtatóan szolgál egyébiránt, hogy olyképen van az igazgató szerződésileg kötelezve, miszerint az igényeinknek megfelelő követelményeket teljesíteni is fogja. — Tekintettel pedig arra, hogy pályázni is fog a kerületért annak idején s annak elnyerése főérdeke leend, amint megbízható helyről értesültünk, már most oly társulatot szervezett, hogy a múlt évinek határozottan felelték áll; azonkívül rendes 8—10 tagból álló zenekart fog beállítani. E szerint hozzánk már egy összehajtott megfelelő társulattal jön. Ezt mindenesetre el is várjuk s hisszük, hogy várakozásunkban, — egy kellemes színházi idényt illetőleg — nem fogunk csalódní.

Ismét mellőzés.

Természetesen Csíkszeredáról van szó.

Gyergyószentmiklósi állami főgimnáziumot kap. Hirtelen, minden vajadás nélkül született meg, úgy hogy már szeptember 1-én működését megkezdte. Ezenkívül igényt tart a Csíkvármegyében törvény szerinti felállítandó pénzügyigazgatóságra is, sőt Csíkszeredától való elharcosolásra iránt tudomásunk szerint komoly lépések is történtek.

Ezenkívül a Székelyudvarhelyen legutóbb tartott székely kongresszus szintén Gyergyószentmiklósi ipari szakiskolák felállítását vette törvébe. Mindezeket nem azért soroljuk fel, mintha Gyergyószentmiklós város ezekért irigyelnők, sőt ellenkezőleg örvendünk, hogy a kulturális haladás terén rövid idő alatt ilyen nagy lépéseket tehet. — Inkább feltüntetni akartuk olvasó közönségünk előtt azt a kirívó ellentétet, mely Csíkszereda és a rövid idő alatt nagy fejlődésnek indult Gyergyószentmiklós között keletkezett.

Csíkszereda nemcsak nem kap semmit, hanem lassankint azt is elveszik tőle, ami csekélységet az utóbbi évtizedek alatt szégyenesen össze tudott kuporgatni.

Legutóbb a kereskedelemügyi miniszter rugott egyet rajta, még pedig olyant, hogy igen sok időre elmegy kedve a reménykedéstől is. Pedig hát Szerényi államtitkár ur, ha emlékezettünk nem csal, mikor városunkban laklyafüsttel és émelegős dihyrambusokkal ünnepeltette volt magát, olyan komoly ígéretekkel tett, melyeket rendes körülmények között megszoktak tartani.

Csíkvármegye közigazgatási bizottságának több rendbeli felirálára és sürgetésére, Csíkszereda város kérelmére, bizonyára sok fejlődés és izzadás után végtére a kereskedelemügyi miniszter ur kegyesen leirt, hogy ő semmit sem tehet a tekintetben, hogy jövvőre Madáchfalva helyett Csíkszereda legyen a vasúti rendelkezési és telep állomás, továbbá, hogy innen legyen a vasúti kiindulási központ. Mindazonáltal, hogy még se mulasztson egészen üres márkot, hát ezután Madáchfalva átmeneti köcsikát alkalmaztat I. és II. osztályú utasok részére. perzse az egy új városnak a fejlődésére.

És minden tudomására hozzák a vármegyének egy hosszú lére eresztett indoklás kíséretében, melyből a laikus, kivéve a fejemtől magyarázó elmondottakat, csupán annyit ért meg, hogy a vágyán szabványos és a szabvány vagányosa.

Ha egy nyugati államban történnék meg, hogy egy város, egy vármegyei központ minden alapos ok nélkül, csekély anyagi áldozat miatt ilyen mellőzetésben részesül, feltétlenül forradalmi állapot következne be, mert ott az emberek megtudják jogos igényeiket védelmezni. Mi azonban hallgatunk, válasszuk az itthon hangos függetlenségi képviselőket, kellő időben hajlongunk, hízlegünk és talpat nyalunk, a hegybe bankettünk és végül bekesen tróják, mikor hátunkon végig vernek és lát vágnak. Bizonyára azért, mert észreveszünk nélkül is a magas környának kezes barányai vagyunk, mire valójuk felhájdolnak időként megismogatói is. Ez az ok részére jár ki, akitől lehet tartani és lehet löbbet remélni.

Most, mikor a székely boldogulás címén való járás-kelés és mozgás nagyobb, mint a tatárjárás idején lejáratott népmozgalmak; most mikor kilátásban van, hogy nem sokára minden székely lakójában japonkint tyúk fog jöni, melyet természetesen az adós tudja lészen mi mindentélel végrehajtó kellő időben kiszedeget), ez az elmellőzés talán még sem volt időszerű. Amint inkább nem, mert a miniszteriumokhoz, a székely kirándulásokhoz beindított társadalmi körök talán ez az egyetlen volt reális és olyan, mely nemcsak egy város, hanem egy egész vidék javára szolgált volna.

A történetek után véleményünk szerint

mi már csupán egyellen-egyet tehetünk, a mely még eredménnyel kecsegtet. Csáljuk el Sümegi Vilmost képviselőnek Csíkszeredára és aztán kiáltjuk igazi lelkesedéssel: éljen a nagy nemzeti kormány. Ez a recipe biztosan bevállik, s miután, mindazt mit Csíkszeredának kellett volna a vasúti kormánytól megkapni, Gyergyószentmiklós már helyette megkapta, kétségtelen, hogy ebből nekünk is jutna legalább egy bakterház.

HIREK.

— **Királyi kitüntetés.** Öfélése hetvennyolcadik születésnapja alkalmából elrendelte, hogy kitűnő szolgálataik elismeréséül, a legfelső meglegedés kifejezés elismerése tudtul adassék draskóci és dolnai Draskóczy István m. kir. I. osztályú honvédszázados és csiptaploczai Lázár Dénes m. honvéd-főhadnagyoknak. A királyi kegy e legmagasabb kitüntetésekkel két igen kiváló és derek katonát jutalmazott meg, kik arra teljesen érdemessé tették magukat.

— **Kinevezések.** Révész Gyula törvényhatósági m. kir. állatorvos főállatorvossá nevezetett ki. — Laurentzy Oszkár vezélt joghallgatót Beszterczenzsdó vármegye főispánja Beszterczére díjas gyakornokká nevezte ki.

— **Halálozás.** Szász József nyugalmazott kántor-tanító folyó évi augusztus hó 25-én délután 5 óraker, életének 78-ik, házasságának 52-ik évében, rövid szenvedés után Csíkszentmártonban meghalt. Temetése 27-én délelőtti 10 óraker volt. Az elhunytban Szász Lajos vármegyei főjegyző édes apját gyászolja.

— **A taploczai plébánia betöltése.** Az ujonan rendszeresített taploczai plébánia, mint lapunk egyik régebbi számában közreadtuk volt, első helyen Körösi Géza addigi adminisztrátor, második helyre Fekete Imre rákosi, harmadik helyre pedig Török Ferenc csomafalvi választott volt meg. Az erdélyi püspök ur, hová a választások eredménye a kinevezési jog gyakorlása céljából felterjesztett, csíkszentléleki származású Márkos Endre javára, ki negyedik helyre kapott szavazatokkal s kinek választói közül a szavazás alkalmával a név hibás vagy nem teljes megjelölése miatt többen visszautasítottak — kiegészítést rendelt el, annak megállapítása céljából, hogy a visszautasított megállapítása és számításba vétele mellett belesett volna a három első közé. Ertesülésünk szerint a kiegészítés pozitív eredménnyel járt, minek következtében a kinevezés is ennek alapján történt meg. Az erdélyi püspök, élve azon jogával, hogy a három első helyen megválasztott közül bármelyiket kinevezheti, taploczai plébániairól nevezte ki. Körösi Géza addigi adminisztrátort pedig áthelyezte a szintén ujonnan alakított gymiesfelsőloki fióklébániára.

— **Eljegyzés.** Szopos László tanító a napokban jegyezte el Orbán Iluskát Csíkszeredában.

— **Uj főgimnázium.** Varmegyénkben régi vágya teljesül a gyergyóiaknak azzal, hogy Gyergyószentmiklóson folyó évi szeptember hó 1-én megnyílik az állami főgimnázium. A múlt napokban Gyergyószentmiklóson járt a főgimnázium ügyében dr. Barkóczy Bándor báró miniszteri tanácsos, titkára dr. Németh Artur miniszteri fogalmazó kíséretében és megállapodott a város vezető embereivel a jövő évben építendő, lehetőleg internátussal kapcsolatos főgimnázium épület telkére nézve. Addig is, míg az új épület el nem készül, a főgimnázium a városi polgári iskola épületében kap elhelyezést, hol a főgimnázium igazgatója dr. Pongrácz Károly már a múlt héten megkezdte hivatali működését. A miniszteriumban megígérték a II. osztály felállítását is, ha kellő számu — körülbelül 30 — jelentkező akad. A Gyergyószentmiklósi állami főgimnáziumban folyó évi szeptember 1., 2. és 3-án délelőtti 9—12-ig és délután 3—5-ig lesznek az I. és II. osztályba szülő beírások; ezeket megelőzőleg augusztus hó 30-án és 31-én a délelőtti órákban lesznek a felvételi vizsgálatok a latin nyelvből azok részére, akik a polgári iskola I. osztályából a gimnázium II. osztályába kívánnek lépni. Szeptember 4-én az istenisztület után lesz az iskolai év ünnepélyes megnyitása, szeptember 5-én osztályrendezés, a tanóra rend kihirdetése, a rend- s fegyelmi szabályok közlése s szeptember 7-én kezdődnek a rendszeres előadások.

— **Az Erdélyi Kárpát-Egyesület szeptember hó 6-án délután 3 óraker Gyergyószentmiklóson a városban nagyteremben rendezett évi közgyűlést tart.** A közgyűlés után, szeptember 7-én, az egyesület Borszékfördőre, a Gyíkostóhoz, Szovátfördőre, Tusnádfördőre és Maroshévízre kirándulást rendez.

— **Közimunka kiállítás.** Csíkvármegye törvényhatósági közimunka kiállítását rendezte meg egy Csíkszeredában, a tanítók részére rendezendő

közimunka tanfolyam céljaira. A gyakorlati közimunkára nevelés eszméje új az egész országban s mikor vármegyénk törvényhatósága a háromgye hétére tervezett tanfolyam költségei fedezésére akadálytalanul megszavazta a kért összeget, jöformán nem is tudta az új eszmének gyakorlati fontosságát s igen sokan bizonyos kétkedéssel néztek a megvalósítás elé. Az eredményt a folyó hó 27-én és 28-án befejezéstül rendezett kiállításra volt alkalomunk látni. Meggyőződünk, hogy a vármegye nemcsak ábrázolókészsége nem veszett kiárba. A kiállítást, melyben 16 néptanító vett részt, a helybeli polgári lányiskola termelben rendezték, hol a négy heti tanfolyam alatt a műhelyek is voltak. Általában elmondhatjuk, hogy a rövid tanfolyam alatt tanulóink hámulatosa eredményt értek el. Ugy a puhafa, mint a papír- és agyongyapban kiühetetlen kézügyességet sajátítottak el s tekintettel az előállított produktumok gazdaságilag is előnyösen hasznosítható voltára, csak annak adhatuk kifejezést, hogy a kézimunkára nevelésnek a népiszkolákba leendő bevezetése egy eddig ismeretlen és a gyakorlati életben igen fontos új világot tár fel ifjaink előtt. Ennek mielőbbi megvalósítása tanulóink feladatát képezi. Elismerés illeti meg a tanfolyam vezetőjét Lohr Lajos tanárt, valamint Xántus Elok assistensét, a kiknek tulajdonítható az elért kiváló eredmény. Reméljük, hogy illetékes tényezőink módját fogják csejni még több hasonló tanfolyam rendezésének, mert a nevelés ez iránytól még nagy eredményeket kell várniuk. A tanfolyamban részt vettek Petros Sándor (Ditró), Beze Ferenc (Szépvíz), Pálosi Géza (Madaras), Pap József (Gyergyófalva), Gábor Gyula (Szépvíz), Bakó Tamás (Balánbánya), Imre János (Csíktaplocz), Pálosi János (Csíkdánfalva), Ferencz József (Karcfalva), Király István (Madaras), Mihály István (Gyergyóvárhely), Péter Sándor (Csíksomlyó), Főjér Sándor (Gyimesközélpók), Ambrus Ferenc (Csobotfalva), Salló Albert (Zsögöd), és Pódor Gáspár (Mudáfalva).

— **Fehérek és feketék harca.** Ez a történet ismét nem Afrikában vagy Amerikában esett meg, ahol a fehérek és feketék élethatal harcát vívnak. Sokkal, de sokkal közelebb, mondjuk a legkihívateľnebbet: itt Csíkszeredában. Színhelye természetesen a város közepén levő vendéglő, mely köztudomás szerint az örökös harcok színhelye. Egyetlen hely még, ahol az ősi erények nemcsak felebrednek, hanem érvényesülhetnek is. Érvényesülhetnek úgy, miként a tradíció megköveteli. Szigoruan és keményen. Egy-egy behorpadt fej csupán kedélyeskedés. Nem régen a harc kitört patrióta jellegéből és nemzetközivé fejlődött, a nélkül azonban, hogy diplomáciai konfliktusokra adhatna alkalmat. Ugy értesültünk, hogy nem régen városunkban időzött cirkusznak egyik fehér tagja az illető vendéglőbe nem éppen az elfogadott szigorú európai konvencionális etikett-szabályoknak megfelelően lépett be. Ebből az a baj származott, hogy a vendéglő gazdája a csíkmegyei etikett-szabályok értelmében fenytette meg, mely tudvalevőleg nem a XIV. Lajos udvarában követelt mély hajlongásokból és bókolásokból áll, hanem egy rövid, félre nem magyarázható és velős csattanásból azon okból, hogy a dobhártya annál hamarabb tudomására hozza gazdájának meg nem bocsátható ballopását. Egy bajból persze kettő támadt és itt következik a fekete-fehér háboru. A cirkuszbeli fehérrel volt egy fekete is, akit szappannal sem lehet leherre mosni, tehát néger. Ebben feltört az a fekete vér és megbántott fehér társa segítségére sietett. Ugy mondják, gyilkot ragadott s előrebocsátván, hogy ő is a saját hazájában szokásos hagyományokat fogja követni — vérben forgó szemekkel ordított vérbosszu után. Hogy aztán mi minden történt, nehéz lenne leírni. A székely ember úgy mondaná finom nyelven és finom nuánszsal: »bimboloztak a nagy forgalomban és végül ajtón kívül kerültek.« Vér azonban még sem folyt annyi, mint amennyi az előzmények után várható volt, mert a néger helyére téven a gyilkot, másnapig felfogszette a bosszu művét. Kilátásba helyezte mindazonáltal, hogy ha másnap délig nem kap kellő elégtételt, olya még nem látott Afrika, aminőt ő fog művelni. Most a város természetesen érhető kíváncsisággal várja a kilátásba helyezett további fejleményeket, mely legujabban vett értesülésünk szerint, a kitűzött határidőre azeri nem következett be, mert a néger forró vére csillapítása céljából egyelőre hűvösre került.

— **Nagy elemi csapás.** Augusztus 16-án este Kászonyfalva község határában több ízben megismétlődő nagy felhőszerakadás és jégeső volt. A jégeső a még aratlan levő összes ősi és tavaszi gabonatermést teljesen tönkre tette, az összes gyümölcsöt és kerti veteményt megsemmisítette. A hirtelen jött nagy esőzés a hegyi patakocskákat árvízre dagasztotta, amely nem kimélve semmit, rontott, zúzott mindent, ami útjába esett. Embereket ragadott magával épületeket sodort tova. A kerekén a lu- és sarju-termetű úgy leiszapolta, hogy kaszálásról még álmodni sem lehet, sőt még jövvőre is csak nagy munka és fáradság mellett lehet termővé tenni. A kár megbecsülhetetlen. Kászonyfalva községét emboremlékezet óta ilyen elemi csapás nem érte.

— **A végrehajtási novella szentesítése.** Az »Országos Törvénytar« augusztus 26-iki számában adta közre az új végrehajtási eljárásról szóló szentesített törvényzikket, amelynek czíme lesz: 1908. évi XLI. tör-

vényzikk. Szeptember 9-én lép életbe az új végrehajtási eljárás. A törvényben foglalt átmeneti intézkedések fontos határidői azonban a megjelenés napjától számítatnak. Augusztus 26-iki napjától számított egy éven belül kell az oly kielégítési végrehajtást foganatosítani, amelynel még a régi szigorubb eljárás szabályai alkalmazhatók, ha a végrehajtás alapjául szolgáló közközlirat augusztus hó 26-ika előtt keletkezett, vagy ha az ugusztus 25-ig lejárt követelésekre nézve 26-ától számított harmincz nap alatt a végrehajtás elrendelését kéri, vagy pedig ugyanezen idő alatt az adós lakóhelyét a járásbírósnágnál bejelentik. Ezekre az átmeneti intézkedésekre vonatkozó igazságügyminiszteri rendelet a hivatalos lap augusztus 26-iki számában jelent meg. Mint félhivatalosan jelentik, az említett bejelentésekre nézve a rendelet akkép intézkedik, hogy a járásbírósnághoz benyújtandó bejelentésben a követelés felemítését után kérni kell annak az 1908. XLI. törvényzikk 31. szakasza alapján való tudomásul vételét. A bejelentésben a rendeletben közölt minta szerint értesítést kell csatolni, még pedig annyi példányban, hogy valamennyi értesítendő félnek és a bíróságnak is egy-egy példány jusson. Az értesítéseket a bejelentő hitelező kellően kitöltve tartozik csatolni bejelentéséhez és a bíróság az értesítést aláírva, abból egy-egy példányt kézbesít az érdekelteknek és egy példányt visszatart. Ugyanazon bejelentéssel, ugyanazon adós ellen fennálló többrendbeli követelést egyszerre lehet bejelenteni. A bejelentés belyegköteles és az értékhez képest 40 fillér, illetőleg 1 korona belyeggel látandó el.

— **Kegyelem a halálra ítélt bűnösöknek.** Iszlai Ferenczet a marosvásárhelyi 62-ik gyalogezredben tizedest, ki márczius havában kedvesét felöltö sz aztán önmaga ellen követelt el öngyilkossági kísérletet, ezen tette miatt a hadi törvényzék kötéltálati halálra ítélté. A súlyos ítéletet azonban öfélése most születésnapj ünnepé alkalmával három évi nehéz várfogságra változtatta.

— **A humoros öngyilkos.** Egy, a világgal meghasonlásba jött öreg fővárosi esőernyő foltozóról szól a história. Hívták pedig Latonavecz Imrénék. Származására nézve tót, amíg élt, mert hélfőn este nyolcz óraker vált néhaivá. A fővárosba érkező egyik gyorsvonat elé vetette magát, amely darabokra szaggatta testét. Hagyatékát egy kis papirlap képezte, amelyen a következő állott: »A pokolba megyek, hol meleg lesz; bár igaz, hogy jaj annak, akinek ott fűtenek. A mennyországba is kerülhettem volna, ahol bájos kis angyali nőcskék enyelegnek, de miért csináljak én ott konkurrencziát a papoknak?...

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.

Közönségnyelváltatás.

Fogadják hálás köszönetemet mindazok, kik drága jó feleségem halála alkalmával részvétükkel enyhítették mély fájdalommat. Csíkszereda, 1908. augusztus 22.

Dr. Balló István.
kir. tanfelügyelő.

Kilátvány a Mikó-utca lakóhoz.

Az istenszerelmére kérem Önöket sziveskedjenek felvilágosítani, hogy azokat a legényeket, akik minden este és minden éjjel egymást nyakon ölelve a mi utcánkon végig bömbölnek, Önök fogadták-e fel? Ha fel fogadták őket, engem miért nem vettek fel a fellegadó gazdák közé, hogy a bömböltóták kiválasztására én is valami befolyást, vagy szerény utasítást adhatnék? Minden este épen azokat a rettenetes nótták bömbölik, a melyeket én ki nem állhatok. Ha pénzért bömbölnek, én is szivesen fizetnék néhány koronát havonkint, ha legalább a Götterhaltet, vagy a Kossuth nóttát bömbölnék a rendőrkapitány ur tiszteletére.

Ha nem Önök fizetik őket, tehát nem közkívánatra bömbölnek, akkor miért nem tesznek Önök lépést, hogy a rendőrkapitány ur állítson nekik egy kappelmaiszteri is, mert így a nagyon hivatott parlagi tehetségük kárba vesz és elzúllik! Vagy tán a népnevelés szent ügye iránt egyik lakó sem érdeklődik! Ingyen dalárdát a népnek! Ez legyen a Mikó-utca lakóinak a jelszava. Dalárdisták vannak, csak kappelmaiszter kell. Erre adakozunk, hogy a nép szilaj fia szében bömböljenek és addig bömböljenek, míg a rendőrkapitány ur is meghallja. A bömbölők közül ezidén, még a rendőr hiányzik, azt is egyet közközlésnek kellene beállítanunk, hogy velők együtt bömböljön.

Erre is költség kell, melynek összehozására ezennel adakozást nyitok s felhívom a rendőrkapitány urat, sziveskedjék a bömbölők élére állani, míg a kappelmaiszter megérkezik a taktust vezetni.

Tisztelettel:

Begy Mikó-utcai lakó.

Laptalajdonos és kiadó: Dr. Nagy István.

Kisküküllőmenti saját szüretelt borok
 literje 64 fillértől fölfelé. Asszu bor 2 kor. 40 fill.
 Kapható: _____
Simon Ede kereskedőnél, Csiktaplocán.

Hölgyek részére nélkülözhetlen legjobb szépítőszert a
Földes-féle Margit Creme.

Páratlan és csodás hatású! Ovakodjunk az utánzásoktól!

Pár nap alatt biztosan eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtkát (Mitteser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és az arcot fehérré, simmává varázsolja, üdít és fiatalít. Ára: kis tégely 1 kor., nagy 2 kor.

Kiváló toilette-cikkek: Margit hölgypor (3 színben) 1 kor. 20 fill.

Margit szappan 70 fill. Margit fogpép 1 kor. Margit arcviz 1 kor.

Kapható minden gyógyszerárban, drogeriában és illatszerkereskedésben. Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése mellett küldi a készítő:

FÖLDES KELEMEN GYÓGYSZERÉSZ, ARAD.

Kapható: Gözsy Árpádnál Csikszerezében és Vákár Fivéreknél Gy.-Szentmiklóson.

626—1908. végreh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csikszerezai kir. járásbíró 1908. évi Sp. II. 182/3. számú végzése következtében dr. Nagy Béni ügyvéd csikszerezai lakos javára, ifj. Kánya József csikszerezai lakos ellen 128 korona 65 fillér, s jár. erejéig 1908. évi július hó 20-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 720 koronára becsült következő ingóságok u. m.: 2 drb fekete szőrű kanca, 2 hám szerszám, 2 drb 2 éves ökör borju, nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a csikszerezai kir. járásbíró 1908. évi V. 715. számú végzése folytán 128 korona 65 fillér tőkekövetelés, ennek 1908. évi március hó 7 napjától járó 5% kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 63 korona 60 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig végrehajtást szenvedett lakásán Csikdelné községben leendő eszközzésére 1908. évi szeptember hó 22 napjának délelőtti 10 órája határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfelvétel mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fogják adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Csikszerezében, 1908. évi augusztus 24-ik napján.

Molnár Sándor,
 kir. bírósági végrehajtó.

Erdélyi friss turó.

I. min. erdélyi turó 10—100 kgr.	Kor. 95. —
II. " " " " " "	84. —
I. " " " " " "	2—15 " 1.10
I. " " " " " "	1/2—1 " 1.30

Megrendelésnél szállít postafordultával:

Naftali Vilmos,
 turó- és terménykereskedése,
 Balázsfalva (Erdély).

A készlet gyorsabb eladhatása miatt
Csarpai Frigyes és Társai, Medgyes,
 (Nagyküküllőmegye)

FAISKOLÁI

leszállított áron ajánlják összes faiskolai cikkeiket, u. m.: magonc, kőmagu és csontár gyümölcsfákat, pöszméte és ribizke cserjéket, málnákat, földi epret, diszcsérjéket, gyümölcsfa-vadoncsokot, sövénynek valót, tülevelű fákat, rózsákat.

Árjegyzék kívánatra bérmentve.

FISCHER ÉS TÁRSA NAGYENYED
 FA ÉS SZŐLŐISKOLÁK

150.000 GYÜMÖLCSFA CSEMETE, 1000.000 GYÜMÖLCSFA-ALANY, 1000.000 ÉLŐ SÖVÉNYCSEMETE, SÉTÁNYFÁK DISZCSERJÉK, RÓZSÁK TÜLEVELŰFÁK, STB.

1000.000 SZŐLŐ OLTVÁNY, EUROPAI ÉS AMERIKAI SIMA, ÉS GYÖKERES VESSZŐ. ÁRJEGYZÉK ÉS MIVELÉSI UTASÍTÁS INGYEN.

AZ AGRÁR TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
 MAROSVÁSÁRHELYT.
 FIÓKINTÉZETE: CSIKSZEREDÁBAN.

Elfogad ez idő szerint takarékbetéteket
5 százalék kamatozás mellett.

A 10% tőkekamat-adót az intézet sajátjából fizeti.
 Új perselybetét rendszer. — Szelvény-beváltás.

Osztálysorsjegyek főelárusító helye. — Előleget ad értékpapírokra és betárolt árukra. — Folyószámlai hitelt nyújt elfogadható biztosítékra.

Az igazgatóság.

A VILÁGHIRŰ KÁSZON-IMPÉRI
RÉPÁTI GYÓGY-ÁSVÁNYVIZ

kizárólagos elárusítását átvettük s azt naponta friss töltésben házhoz is elszállítva helyben 12 filléért literes üvegekben árusítjuk. Felkérjük a nagyérdemű közönséget, hogy napi szükségletét, mindennap reggel 8 óráig értésünkre adni sziveskedjenek, hogy így a viz hazaszállítását a délelőtti folyamán eszközölhessük. Bármily kevés legyen is a napi szükséglet, kérjük azt csak előjegyeztetni, mert egy palackot is készséggel hazaszállítunk. A forgalom könnyebb lebonyolítása céljából bármilyen ásványvizes üveget - kivéve a budai-vizes üveget - cserébe visszafogadunk.

Maradunk kiváló tisztelettel:

Niszel Fivérek, vegyeskereskedése, Csikszerezében.

KÖVÉR GYÖRGY
 GÉPLAKATOS GÉPÁVITÓ MŰHELYE
 CSIKSZEREDÁBAN, KOSSUTH LAJOS-UTCA 382. SZÁM.

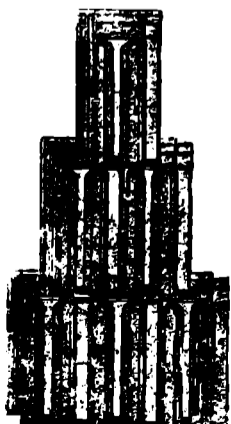
Elvállalok mindennemű **komplikált gépek, kerékpárok, varrógépek, záruk, fegyverek** és minden a szakmámhoz tartozó javításokat.

Készítek tervrajzokat is épületrácsozatokról.

Vállalkozom bármilyen **gőz-, benzin- és mŰalmi, valamint fűrészgépek felállítására, azok csapágainak kopás esetén kiesztergálására.**

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, maradok kész szolgálattal

KÖVÉR GYÖRGY, GÉPLAKATOS, CSIKSZEREDA.

Nagykikindai gyártmány, Bohn-féle szabad biztonsági átfedőcserepek 272. szám.

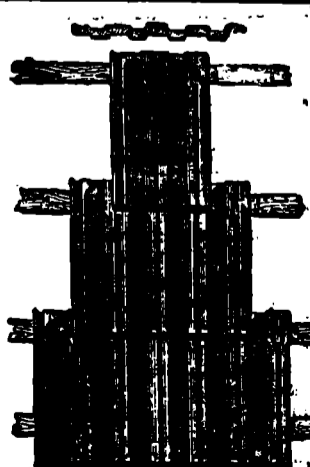
BOHN M. ÉS TÁRSAI
 Alapított 1864. NAGYKIKINDA ÉS ZSOMBOLYA. Alapított 1864.

Legrégibb, legnagyobb és legjobb telep e szakmában Ausztria-Magyarországon a
BOHN-FÉLE TÉGLAGYÁRAK
 NAGYKIKINDÁN ÉS ZSOMBOLYÁN.

Ötven millió évenkénti gyártás a csász. és kir. szabad. BOHN-féle biztonsági átfedőcserepekből.

6—10 Vasoxyd természetes vörös színben vagy kátrányozva.

Gyártmányok: Bohn-féle szabadalmazott biztonsági átfedőcserepek. Legelőkelőbb referenciák. Képes árjegyzék és minták kívánatra ingyen és bérmentve. legolcsóbb, legszebb tetőzet.

Zsombolyai gyártmány, szab. biztonsági préglát átfedőcserepek 258. szám.